

160 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Ο Φιλολογικός Σύλλογος ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ εορτάζει σήμερα την 160^η επέτειο από την ίδρυσή του (24 Ιουνίου 1865).

Τέσσερις από τους πέντε γιούς του νομισματολόγου Παύλου Ι. Λάμπρου, που μόλις πέντε χρόνια πριν είχε εγκατασταθεί οικογενειακώς στην Αθήνα από την Κέρκυρα (στην οποία είχε βρει καταφύγιο ως πρόσφυγας από τους Καλαρρύτες της Ηπείρου το 1821), ο 16χρονος Μιχαήλ, ο 14χρονος Σπυρίδων, ο 12χρονος Κωνσταντίνος και ο 11χρονος Ιωάννης, συνέστησαν έναν πολιτιστικό σύλλογο, σκοπός του οποίου θα ήταν «η δια της από κοινού των μελών αυτού ενεργείας πρόοδος και γενική ωφέλεια» και θα προετοίμαζε τον λαό για την επίτευξη της εθνικής ολοκλήρωσης που φωτοδότησε η Μεγάλη Ιδέα.

Τον ονόμασαν **ΠΑΡΝΑΣΣΟ** από το ομώνυμο βουνό, που, κατά μία εκδοχή του μύθου, ήταν αφιερωμένο στον θεό Απόλλωνα και τις εννέα Μούσες.

Στις 24 Ιουνίου 1865, οι τέσσερις αδελφοί Λάμπρου, από το απόγευμα μέχρι την 9^η βραδινή, συσκέπτονται στο δωμάτιο υπηρεσίας της πατρικής τους οικίας επί της οδού Παρθεναγωγείου (σημερινή Ιωάννου Πεσμαζόγλου). Η συζήτησή τους «[...] ουδόλως είναι σχετική με τα παιχνίδια των, ή με τας δικαιολογημένας, από την νεαρότητά των, καλοκαιρινάς μικροδιασκεδάσεις. Τα παιδικά των πρόσωπα έχουν μίαν πολύ δυσανάλογον δια την ηλικίαν των σοβαρότητα».¹ Στο τέλος της πρώτης αυτής σύσκεψης, ενέκριναν τον κανονισμό του Συλλόγου.

Όπως ήδη είχε προσδιορισθεί, τρεις ημέρες αργότερα, την Τρίτη, 27 Ιουνίου 1865, πραγματοποιήθηκε η έναρξη των εργασιών του συλλόγου, με την πρώτη του συνεδρίαση.

Τον λόγο έλαβε ο 16ετής Μιχαήλ Π. Λάμπρος, που είχε αναγορευθεί από τους αδελφούς του Πρόεδρος του νεοπαγούς Συλλόγου. Μεταξύ των άλλων, είπε:

«Αγαθή τύχη! Ίδού ημείς συνηγμένοι σήμερον, όπως τα του Φιλολογικού Συλλόγου επιτελέσωμεν εγκαίρως. Λέγων δε τις Φιλολογικόν Σύλλογον, ας μη γελάση ή περιπαίξη ημάς, διότι εκ μικρών και ευτελών προκύπτουσι μεγάλα και ωφέλιμα [...]»².

Ακολούθως, μίλησε ο 14ετής Σπυρίδων Λάμπρος, πρώτος Γραμματέας του Συλλόγου:

«Ίδού ημείς σήμερον, ως οδοιπόροι κεκμηκότες εκ του πολλού και μακρυνού δρόμου, ήτοι της κατά το παρελθόν σχολιακόν έτος συντόνου μελέτης, αναπαυόμενοι υπό την σκιάδα ταύτην των Μουσών ως εις πηγήν, ίνα εκ ταύτης αντλήσωμεν ολίγον ύδωρ, φώτα παιδείας και διανοητικής αναπτύξεως, και προετοιμάζοντες τον νουν ημών από των μικρών, ως έπος ειπείν, και παιδαριωδών συζητήσεων και ενασχολήσεων εις μεγαλύτερας και εμβριθεστέρας. Η σύστασις του παιδικού τούτου Συλλόγου [...] ας είμεθα πεπεισμένοι, ότι η άλλως μειρακιώδης αύτη ενασχόλησις παρέξει τινά την ωφέλειαν, αν ουχί μεγάλην [...]»³.

Η ιστορία απέδειξε ότι «η μειρακιώδης αύτη ενασχόλησις» κατέστη, επί της ουσίας, η πρώτη Ακαδημία Γραμμάτων και Τεχνών της Ελλάδος, 61 χρόνια πριν από την Ακαδημία Αθηνών, που ίδρυσε το 1926 ο Θεόδωρος Δ. Πάγκαλος. Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ εξελισσόταν σε πανελλήνιας εμβέλειας πνευματικό κέντρο, με συμμετοχή και πλούσια δράση κορυφαίων εκπροσώπων της πνευματικής, ακαδημαϊκής, δικαστικής, καλλιτεχνικής, διπλωματικής και στρατιωτικής ηγεσίας του τόπου.

¹ Κωνσταντίνου Βοβολίνη «Το χρονικόν του Παρνασσού», Αθήνα, 1951, σ. 1

² ο.π., σ. 5

³ ο.π., σ. 5

Η πολυποίκιλη εθνική, πνευματική, εκπαιδευτική (ίδρυση της Σχολής Απόρων Παίδων το 1872) και ανθρωπιστική προσφορά του ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ αναγνωρίστηκε τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. Ενδεικτικά αναφέρουμε την βράβευσή του 1) σε τρεις διεθνείς Εκθέσεις των Παρισίων (1878,1889,1900) 2) το αργυρό μετάλλιο της Ακαδημίας Αθηνών τον Δεκέμβριο του 1929 και 3) το αναμνηστικό μετάλλιο της Γαλλικής Ακαδημίας, με αφορμή την 300^η επέτειο από την ίδρυσή της (1935).

Επιμέλεια: Τηλέμαχος Δ. Ζυγόπουλος